מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהי לאומיות ולהבחין בין דגם אתני לדגם ליברלי-אזרחי
- לזהות את התהליכים שהובילו ממלחמת העולם הראשונה ועד מלחמת העולם השנייה
- להכיר את שלבי הפרת חוזה ורסאי ואת מדיניות הפיוס

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – הבנת מושגי לאומיות

1. א – הדגם האתני מבוסס על מוצא משותף, הליברלי על אזרחות ובחירה
2. א – הערצת האומה שלי תוך זלזול ואיבה כלפי אחרים
3. א – שגשוג כלכלי-טכנולוגי ואמונה בקדמה
4. א – רשת הסכמים צבאיים בין מדינות שגררה הסלמה מהירה
5. א – ויתור המעצמות המערביות כדי למנוע מלחמה

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך לפי ההגדרה של הדגם הליברלי-אזרחי
2. לא נכון – פטריוטיות היא אהבת מולדת מתונה, לאומנות היא קיצונית ומזלזלת באחרים
3. נכון – רוב הלחימה בחזית המערבית התנהלה מתוך חפירות
4. לא נכון – ההיפך - החוזה עורר תחושת השפלה וטינה בגרמניה

חלק ג' – השלימו את המושג

1. תודעה לאומית
2. העידן היפה
3. חוזה ורסאי
4. אנשלוס

חלק ד' – התאימו מושג להגדרה

- 1 – ה (הערצה עיוורת של האומה תוך זלזול באחרים)
- 2 – ג (סמכות עליונה של מדינה לשלוט בשטחה)
- 3 – א (קבוצה לאומית החיה בתוך מדינה של לאום אחר)
- 4 – ב (שאיפת מעצמה להרחיב שליטה על טריטוריות אחרות)
- 5 – ד (מלחמה המגייסת את כל משאבי המדינה והאוכלוסייה)

חלק ה' – סדרו את צעדי הדרך למלחמה

1. פירוז חבל הריין בניגוד לחוזה ורסאי
2. אנשלוס - סיפוח אוסטריה לגרמניה
3. דרישה לחבל הסודטים והסכם מינכן
4. הסכם ריבנטרופ-מולוטוב עם ברית המועצות
5. פלישה לפולין ופרוץ מלחמת העולם השנייה

חלק ו' – הסבר קצר ופסקת כתיבה

1. פטריוטיות היא אהבה מתונה למולדת; לאומנות היא הערצה קיצונית של האומה שלי תוך זלזול או איבה כלפי אחרים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הבחנה בין מוצא לבחירה אזרחית
- מרוץ חימוש, בריתות ואימפריאליזם שהובילו למלחמה
- פירוז הריין / אנשלוס / סודטים כדוגמאות תקפות

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח בדיון קצר על ההבדל בין פטריוטיות ללאומנות לפני תחילת הדף
- מומלץ להקרין קטע קצר מהסרטון הרלוונטי לפני כל חלק בדף
- בחלק הסדר כדאי להזכיר שהתהליך היה הדרגתי וכל צעד עודד את הצעד הבא

דף תרגול: לאומיות ומלחמה

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

לומדים מהי לאומיות, איך היא קשורה למלחמות, ואיך היטלר שבר את ההסכם שהיה אחרי המלחמה הראשונה.

📖 מילון קטן:

לאומיות	תחושה חזקה של שייכות לקבוצת אנשים עם היסטוריה, שפה או תרבות משותפת
לאומנות (שוביניזם)	הערצה עיוורת של האומה שלי תוך זלזול באחרים
דגם אתני-היסטורי	שייכות לאומה נקבעת לפי מוצא, שפה ודת משותפים
דגם ליברלי-אזרחי	שייכות לאומה נקבעת לפי אזרחות ובחירה, לא לפי מוצא
העידן היפה (בל אפוק)	תקופת שגשוג ואמונה בקדמה באירופה לפני מלחמת העולם הראשונה
מלחמת שוחות	לחימה ממושכת וסטטית מתוך חפירות בחזית קבועה
חוזה ורסאי	ההסכם שסיים את מלחמת העולם הראשונה והטיל הגבלות על גרמניה
מדיניות הפיוס	ויתור המעצמות המערביות להיטלר כדי למנוע מלחמה חדשה

1 חלק א' – הבנת מושגי לאומיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה שונה בין שני סוגי הלאומיות?

א) הדגם האתני מבוסס על מוצא משותף, הליברלי על אזרחות ובחירה

ב) הדגם האתני מבוסס על אזרחות, הליברלי על מוצא ג) אין הבדל ביניהם

ד) הדגם האתני קיים רק באסיה

2. מה ההגדרה של לאומנות קיצונית?

א) הערצת האומה שלי תוך זלזול ואיבה כלפי אחרים ב) אהבה מתונה למולדת

ג) שיתוף פעולה בין עמים ד) מדיניות כלכלית

3. איך נראתה אירופה לפני המלחמה הגדולה?

א) שגשוג כלכלי-טכנולוגי ואמונה בקדמה ב) מלחמת אזרחים ברחבי אירופה ג) משבר כלכלי חמור

ד) כיבוש קולוניאלי בלבד

4. למה המלחמה התפשטה כל כך מהר?

א) רשת הסכמים צבאיים בין מדינות שגררה הסלמה מהירה ב) הסכם סחר בין מדינות ג) ברית דתית

ד) ארגון ספורט בין-לאומי

5. איך המערב התייחס להתגברות גרמניה?

א) ויתור המעצמות המערביות כדי למנוע מלחמה ב) מדיניות תקיפה נגד גרמניה

ג) הסכם סחר בין מעצמות ד) מדיניות פנים כלכלית

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הדגם הליברלי-אזרחי מגדיר שייכות לאומה על בסיס אזרחות ולא מוצא	☐	☐
2	פטריוטיות ולאומנות הם בדיוק אותו מושג	☐	☐
3	מלחמת העולם הראשונה נקראה גם 'מלחמת שוחות' בשל אופי הלחימה הסטטי	☐	☐
4	חוזה ורסאי חיזק את האמון של גרמניה במעצמות המערב	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המושג

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ היא תחושת השייכות המשותפת של קבוצת אנשים ללאום אחד

2. תקופת השגשוג שקדמה למלחמת העולם הראשונה נקראת _____

3. ה_____ הוא ההסכם שסיים את מלחמת העולם הראשונה והטיל סנקציות על גרמניה

4. _____ הוא הסיפוח של אוסטריה לגרמניה הנאצית ב-1938

4 חלק ד' – התאימו מושג להגדרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לאומנות	___	**א.** קבוצה לאומית החיה בתוך מדינה של לאום אחר
2. ריבונות	___	**ב.** שאיפת מעצמה להרחיב שליטה על טריטוריות אחרות
3. מיעוט לאומי	___	**ג.** סמכות עליונה של מדינה לשלוט בשטחה
4. אימפריאליזם	___	**ד.** מלחמה המגייסת את כל משאבי המדינה והאוכלוסייה
5. מלחמה טוטלית	___	**ה.** הערצה עיוורת של האומה תוך זלזול באחרים

5 חלק ה' – סדרו את צעדי הדרך למלחמה

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	פלישה לפולין ופרוץ מלחמת העולם השנייה
☐	הסכם ריבנטרופ-מולוטוב עם ברית המועצות

☐	אנשלוס - סיפוח אוסטריה לגרמניה
☐	פירוז חבל הריין בניגוד לחוזה ורסאי
☐	דרישה לחבל הסודטים והסכם מינכן

6 חלק ו' – הסבר קצר ופסקת כתיבה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין פטריוטיות ללאומנות

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין הדגם האתני ללאומיות הליברלית-אזרחית?

מה גרם למעבר מ'העידן היפה' למלחמה טוטלית?

תנו דוגמה אחת לצעד שבו הופר חוזה ורסאי

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀